IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

# KANCELARIA SEJMU
# Biuro Komisji Sejmowych

## PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 129)**

z dnia 21 lipca 2022 r.

# Pełny zapis przebiegu posiedzenia

# Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 129)

21 lipca 2022 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Pasławskiej (KP)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

**– sprawy bieżące;**

**– rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej (druki nr 2371 i 2470);**

**– rozpatrzenie Informacji na temat stanu realizacji programów finansowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w tym: programu „Moja woda", „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych", „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie", „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest oraz usuwania zagrożenia związanego z rozprzestrzenianiem się gatunków inwazyjnych, w tym barszczy kaukaskich").**

W posiedzeniu udział wzięli: **Małgorzata Golińska** i **Jacek Ozdoba** sekretarze stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Ciecióra** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Edyta Muszyńska** zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Sławomir Mazurek** zastępca prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Michał Mistrzak** główny inspektor ochrony środowiska wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram**, **Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Tomasz Czech**, **Krzysztof Karkowski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dzień dobry, otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam bardzo serdecznie panie i panów posłów. Witam panią minister Małgorzatę Golińską, sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Witam pana ministra Jacka Ozdobę, sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Witam pana Krzysztofa Ciecióręę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam pana Sławomira Mazurka, zastępcę prezesa zarządu NFOŚiGW, po raz pierwszy w tej roli – witamy serdecznie i gratulujemy funkcji. Witam pana Michała Mistrzaka, głównego inspektora ochrony środowiska. Witam wszystkich bardzo serdecznie.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Informuję, że niniejszy porządek macie państwo przed sobą. Chciałabym prosić panie i panów posłów o zgodę na zmianę porządku obrad. Mianowicie, mam ważny powód, żeby rozpocząć sprawami różnymi.

Następnie na prośbę ministerstwa rozpatrzymy poprawki zgłoszone podczas drugiego czytania. Następnie przedstawiona zostanie informacja Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Jeżeli nie ma uwag, przyjmujemy porządek obrad.

W sprawach różnych chciałam państwa poprosić o chwilę uwagi. Chciałabym, żebyśmy dzisiaj oficjalnie podziękowali pani kierownik sekretariatu Komisji, pani Bogusławie Kram, która przepracowała dla Komisji wiele lat, pewnie ponad 20 lat w Sejmie. Zawsze służyła bardzo kompetentną radą. Pani i pani zespół zawsze prowadziliście pracę i współpracę z Komisją bardzo merytorycznie. Chciałabym, pani kierownik, pani Bogusiu, od nas wszystkich posłów, ministrów bardzo podziękować za te lata, ze te dobre rady, za serdeczność, która jest ważna w takiej współpracy w Sejmie, gdzie często jest bardzo nerwowo. Życzę pani, tzn. życzymy wszyscy, żeby pani znalazła nowe, ciekawe doświadczenia na swojej drodze. Będzie okazja jeszcze indywidualnie podziękować, ale chciałabym, zanim oddam pani głos, przekazać w imieniu nas wszystkich kwiaty i upominek, który będzie takim wspomnieniem pracy w parlamencie.

**Sekretarz Komisji Bogusława Kram:**

Szanowni państwo posłowie, rzeczywiście jest to ostatnie posiedzenie Komisji, w którym uczestniczę. Jestem bardzo wzruszona, ponieważ muszę się z państwem pożegnać. Przepracowałam w Kancelarii Sejmu w Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa jako sekretarz 22 lata. Miałam zaszczyt i wielkie szczęście współpracować z paniami posłankami, panami posłami przez tyle lat, za co bardzo serdecznie wszystkim dziękuję. W szczególności dziękuję pani przewodniczącej Urszuli Pasławskiej i całemu prezydium Komisji – ogromne podziękowania.

Z pracy miałam olbrzymią satysfakcję, zwłaszcza że praca, którą wykonywałam, była zgodna z moim wykształceniem. Ale osiągnięć w tej pracy i satysfakcji nie miałabym, gdyby nie życzliwość i profesjonalizm ludzi, z którymi współpracowałam, za co jeszcze raz wszystkim państwu bardzo dziękuję.

Życzę państwu dużo zdrowia, wszelkiej pomyślności osobistej, powodzenia i satysfakcji z państwa pracy parlamentarnej. Oczywiście życzę również udanych wakacji. Bardzo dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dziękujemy bardzo. Te miłe słowa niech wprowadzą nas w rozpatrywanie poprawek, które zostały przedstawione podczas drugiego czytania.

Informuję, że podczas drugiego czytania zostały złożone poprawki do druku nr 2371 i 2470. Bardzo proszę przedstawicieli wnioskodawców o przedstawienie poprawek, rekomendacje ministerstwa i będziemy głosować. Dlatego też proszę o przygotowanie kart do głosowania. Bardzo proszę, pan poseł Bogusław Sonik.

**Poseł Bogusław Sonik (KO):**

Dziękuję, pani przewodnicząca. Poprawka dotyczy podziału środków z nawiązki. Po prostu uważamy, że pieniądze powinny być podzielone między wojewódzkie fundusze ochrony środowiska oraz gminy zgodnie z zasadą pomocniczości, że pieniądze powinny być wydawane jak najbliżej obywateli. Będzie to jednocześnie zachęta dla gmin, żeby podjęły skuteczną walkę z przestępstwami wobec środowiska.

No i taka polityczna uwaga, że w czasie kampanii wyborczej trzeba będzie odpowiadać na pytania, dlaczego nie przyjmujemy poprawki, czy nie przyjmujemy ustawy, która kieruje środki finansowe do gmin i do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska, a przekazuje je do centralnej instytucji, jaką jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska. Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dziękuję bardzo. Konsekwencją pierwszej jest trzecia poprawka, dlatego będziemy głosować je łącznie. Dlatego bardzo proszę ministerstwo o opinię.

**Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Jacek Ozdoba:**

Negatywna.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Niezmiennie negatywna. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

**Legislator z Biura Legislacyjnego Tomasz Czech:**

To, o czym pani przewodnicząca już powiedziała, te trzy pierwsze poprawki trzeba będzie głosować łącznie. Druga kwestia jest taka, że w przypadku ich przyjęcia trzeba będzie chyba już na etapie senackim ewentualnie znowelizować art. 401 ust. 7 pkt 14 ustawy – Prawo ochrony środowiska, ponieważ tam jest przewidziany przepis mówiący o tym, że między innymi przychodami Narodowego Funduszu są właśnie wpływy z nawiązek orzekanych na podstawie art. 47 § 2 Kodeksu karnego. Jeżeli takich wpływów już by nie było, to trzeba wykreślić tamten punkt. Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dziękuję bardzo. Mam również uwagę, że w przypadku przyjęcia tej poprawki, bezprzedmiotowa będzie poprawka nr 4 złożona przez Konfederację. W związku z tym poddaję poprawki nr 1 i nr 3 pod głosowanie, tzn. od poprawki nr 1 do poprawki nr 3.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 21 posłów. Za – 9, przeciw –12 , nikt się nie wstrzymał od głosu. Poprawka nie uzyskała większości.

Przechodzimy do poprawki złożonej przez Konfederację. Czy jest przedstawiciel Konfederacji? Nie słyszę. Wszyscy mamy poprawki przed sobą. Jaka jest rekomendacja ministerstwa?

**Sekretarz stanu w MKiŚ Jacek Ozdoba:**

Negatywna.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Biuro Legislacyjne?

**Legislator Tomasz Czech:**

Taka sam uwaga jak do poprawki nr 1.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Oczywiście, dobrze. Poddaję poprawkę pod głosowanie.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Poproszę o wyniki.

Głosowało 21 posłów. Za – 5, przeciw – 13, wstrzymało się od głosu 3 posłów. Poprawka nie uzyskała większości.

Musimy wybrać posła sprawozdawcę, bardzo proszę. Pani przewodnicząca złożyła akces. Jeżeli nie ma innych kandydatur, będzie pani sprawozdawcą Komisji. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do punktu trzeciego porządku obrad, czyli rozpatrzenia informacji na temat stanu realizacji programów finansowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w tym: programu „Moja woda", „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych", „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie", „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest oraz usuwania zagrożenia związanego z rozprzestrzenianiem się gatunków inwazyjnych, w tym barszczy kaukaskich"). Bardzo proszę, pani minister Golińska.

**Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Małgorzata Golińska:**

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, niedawno spotykaliśmy się, żeby rozmawiać o tematach priorytetowych związanych z „Czystym powietrzem", programem „Stop smog", z kwestiami związanymi z budownictwem wielorodzinnym. Dzisiaj na prośbę Komisji poruszamy inne ważne programy, które są finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także przez wojewódzkie fundusze.

Materiał, który państwo otrzymaliście, jest dość szczegółowy. Zależało nam, aby państwo posłowie mieli bieżące i bardzo aktualne informacje, bo wiele z tych programów

wciąż trwa. Zależy nam również na tym, aby informacje o tym, że można pozyskiwać środki, na co można pozyskiwać środki, docierały do jak najszerszego grona.

Obecnie w Narodowym Funduszu w 2022 r. jest wdrażanych 79 programów priorytetowych, w tym 38 jest bezpośrednio związanych z ochroną klimatu, z walką z zanieczyszczeniem powietrza, z ochroną różnorodności biologicznej. Oprócz wymienionych, między innymi są właśnie programy takie jak: „Mój prąd", „Agroenergia", „Zielony transport publiczny". Obecnie Narodowy Fundusz obsługuje ponad 6,5 tys. umów czynnych. Warto wskazać, że jest to kwota udzielonego dofinansowania w wysokości przekraczającej 35 mld zł.

Przechodząc do szczegółów, chciałabym przejść do tych tematów, które były wyszczególnione. Pierwsza kwestia, która jest przekazana w informacji do państwa, to jest temat związany z wymianą ciepła w budynkach wielorodzinnych. Jest mi niezwykle miło przekazać informację, że dokładnie dzisiaj ruszył program priorytetowy „Ciepłe mieszkanie", którego zadaniem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych przez wymianę tzw. kopciuchów, ale też poprzez przeprowadzenie poprawy efektywności energetycznej, przez termomodernizację w co najmniej 80 tys. lokali mieszkalnych, które są właśnie w budynkach wielorodzinnych.

Jak państwo pamiętacie, mieliśmy pilotażowy program prowadzony między innymi w województwie zachodniopomorskim. Na tej podstawie stworzyliśmy program „Ciepłe mieszkanie". Budżet na realizację programu to 1,4 mld zł. Jeśli chodzi o szczegóły, poza kwestiami wymiany źródła ciepła oczywiście, będzie można wykonać instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i wspomnianą przeze mnie wymianę okien i drzwi, a kosztem kwalifikowanym będzie także przygotowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia.

Pewnie co do szczegółów, gdyby były pytania, będę prosiła o odniesienie się przedstawiciela Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pana prezesa Sławomira Mazurka. Zachęcam już dzisiaj wszystkich mieszkańców tych terenów i tego rodzaju nieruchomości, aby korzystać z tego wsparcia nie tylko dla poprawy jakości powietrza, ale również dla zmniejszenia kosztów, które ponosimy na ogrzewanie.

Kolejny temat, o którym chciałabym dzisiaj powiedzieć, to niezwykle ważna kwestia związana z gospodarowaniem wodą, czyli program „Moja woda". Dzisiaj, kiedy mamy taki upał na zewnątrz, szczególnie zastanawiamy się nad rozwiązaniami ważnymi dla gromadzenia wody czy też takimi, które pozwolą nam zmniejszyć uciążliwości, zwłaszcza w miastach zabetonowanych niestety w wielu miejscach. Jednym z tematów, który miał wspierać mieszkańców, jeśli chodzi o działania proekologiczne… Wiele osób chciałoby się włączyć nie tylko poprzez oszczędzanie wody w swoim budynku, ale również poprzez gromadzenie wody na zewnątrz, aby móc jej używać, choćby do podlewania swoich ogródków.

Dzisiaj program jest w trakcie podsumowywania, ale cieszył się olbrzymim zainteresowaniem i miał bardzo pozytywny odbiór wśród Polaków. Całkowity budżet programu to było ponad 200 mln zł. Warto wskazać, że kwota wnioskowanego dofinansowania z wojewódzkich funduszy, według stanu na 1 kwietnia 2022 r., to było 250 mln zł. W składaniu tych wniosków wzięło udział ponad 50 tys. wnioskodawców.

Tak jak powiedziałam, program kończy się, jest podsumowywany. W momencie, kiedy wszystkie wojewódzkie fundusze i Narodowy Fundusz dokonają tego podsumowania, na pewno będziemy na podstawie dotychczasowych doświadczeń dyskutować o plusach i ewentualnych minusach funkcjonowania tego programu. Będziemy podejmować decyzje co do ewentualnie kontynuacji trwania tego programu.

„Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych" – niezwykle ważny zwłaszcza dla ochotniczych straży pożarnych, ale myślę, że dla większości społeczności lokalnych, które korzystają ze wsparcia i z opieki strażaków, druhów ochotników. Jest to także nasza forma podziękowania im za codzienne czuwanie nad bezpieczeństwem, zdrowiem, życiem Polaków, ale również nad mieniem, nad przyrodą, bo przecież w wielu aspektach to właśnie państwowa i ochotnicza straż pożarna pomagają leśnikom, rolnikom w gaszeniu czy to terenów leśnych, czy upraw rolniczych. Celem programu w części pierwszej, która dotyczy dofinansowania zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych, jest właśnie wparcie podczas usuwania skutków zagrożeń.

Warto wskazać, że mamy podpisane porozumienie z ministrem spraw wewnętrznych i administracji. W ramach tego programu 50% kosztów jest pokrywanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także wojewódzkie fundusze. Chciałabym wskazać, że dotychczas w trakcie trwania tego wsparcia, a ono pierwotnie rozpoczęło się w 2018 r. dla ochotniczych straży pożarnych, do poszczególnych województw łącznie trafiły 1693 wozy strażackie. To pokazuje, jak olbrzymim wsparciem cieszą się OSP. Myślę, że mogę zaryzykować takie stwierdzenie, że nigdy wcześniej nie było tak dużych środków i tak olbrzymiego wsparcia dedykowanego druhom ochotnikom. Poza kwestiami wozów warto dodać, że również do ochotniczego pogotowia ratowniczego, zarówno wodnego jak i górskiego, w latach 2018–2022 takich zestawów łącznie trafiło 85. Całkowity budżet na realizację tej części programu to ponad 500 mln zł.

Natomiast drugim elementem tego wsparcia dla służ ratowniczych jest dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek OSP. Jest to bezpośrednie wsparcie dla zabezpieczenia tych, którzy tę pomoc niosą, czyli dla ratowników. W tym programie, który dzisiaj ma już w poszczególnych województwach kolejne edycje, całkowity budżet wynosi 72 mln zł. Na pewno każdy z państwa posłów kojarzy, co to jest za program. Ochotnicy bardzo często cieszą się z tego wsparcia, równie mocno jak z wozów strażackich, bo w wielu przypadkach w ochotniczych strażach pożarnych na zakup węży strażackich, na zakup mundurów, często pilarek czy innego rodzaju sprzętu dotychczas albo trzeba było robić zbiórkę, albo chodzić po prośbie po różnego rodzaju zakładach. Również gminy wspierały, a czasem sami strażacy po prostu z własnych środków musieli zabezpieczać się w taki, wydawałoby się, podstawowy sprzęt.

Warto również wskazać, że jednym z elementów tego programu jest wsparcie, którego OSP udzieliły strażakom w Ukrainie. Na początku wojny w Ukrainie wielu polskich strażaków ochotników zdecydowało, że przekaże sprzęt swoim kolegom, którzy w warunkach wojennych prowadzą działania niejednokrotnie wprost pod ostrzałem. Chcieliśmy również poprzez wsparcie z Narodowego Funduszu, z wojewódzkich funduszy, poprzez decyzję pani minister Anny Moskwy, spróbować zrekompensować im te kwestie. Dzisiaj również przy współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, z Komendą Główną Straży Pożarnej te kwestie są realizowane.

Kolejne tematy, które były wymienione w naszej informacji, to są kwestie dotyczące regeneracji środowiskowej gleb. Całkowity budżet programu to 300 mln zł. Program został przewidziany do 2023 r. Tutaj również w dużej mierze posiadacze użytków rolnych korzystają z tego programu.

„Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” – budżet programu wynosi 100 mln zł, a program jest przewidziany do 2023 r. Przy czym wkład własny wojewódzkich funduszy na realizację tego programu to co najmniej 35% kwoty dofinansowania.

To są chyba najważniejsze z programów, o które państwo pytali. Jednym z tematów, który powraca na posiedzeniach Komisji, jest walka z gatunkami obcymi, najczęściej w kontekście zwalczania barszczy kaukaskich. Szczegółowo w informacji przekazaliśmy, w jaki sposób poszczególne wojewódzkie fundusze odbywały nabory i jak duże było zainteresowanie. Z mojej strony taka informacja, że również w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska kończy się w tym roku program związany z opracowaniem dróg rozprzestrzeniania i sposobów zwalczania IGO. Dzięki temu również mam nadzieję, że samorządy dostaną informację, jak najskuteczniej prowadzić walkę chociażby z barszczami kaukaskimi, bo wiemy, że jest to gatunek szczególnie uciążliwy i niebezpieczny dla zdrowia i życia ludzi. Bardzo dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo dziękuję. Poproszę Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Bardzo proszę, panie ministrze.

**Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztof Ciecióra:**

My tak naprawdę nie mamy nic do dodania, ponieważ stroną wiodącą jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska i de facto NFOŚiGW. Te programy faktycznie są bardzo oczekiwane, potrzebne i cieszę się, że możemy je realizować. Na pewno będziemy je wspierać.

Warto wskazać na to, że takim krokiem do przodu, chociażby w jednym z podpunktów tego programu, jest wymiana azbestu. Dotychczas dofinansowywaliśmy utylizację tego azbestu, co nie zawsze rozwiązywało problem. Teraz robimy montaż finansowy i nie dość, że dofinansowujemy utylizację azbestu, to również będziemy dofinansowywać osobom dokonującym wymiany do nowego pokrycia dachowego. Myślę, że jest to daleko idąca zmiana, która zainteresuje kolejnych uczestników tego programu.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Planujecie państwo, tak?

**Podsekretarz stanu w MRiRW Krzysztof Ciecióra:**

W „Krajowym planie odbudowy" zamieściliśmy również podpunkt, który wiąże się z dofinansowaniem na pokrycia dachowe. Czyli będzie można zrobić montaż finansowy, który w zasadzie w kompleksowy sposób odpowie na potrzeby osób, które będą tym zainteresowane.

My się tutaj uzupełniamy, współpracujemy. Dziękuję ministerstwu za dobrą relację.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

**Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Edyta Muszyńska:**

Dziękuję bardzo. Edyta Muszyńska, zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Pani minister powiedziała w zasadzie wszystko o „Ogólnopolskim programie finansowania służb ratowniczych". Natomiast ja mogę tylko powiedzieć, jak z praktycznego punktu widzenia wygląda nasza współpraca. Otóż, minister spraw wewnętrznych i administracji przekazuje listę wybranych czy zaproponowanych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej jednostek ochotniczych straży pożarnej, które powinny w danym roku otrzymać wóz lub sprzęt ratowniczy. Wskazuje też podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego i wodnego wraz z ich zapotrzebowaniem na sprzęt w danym roku. W tym roku taka lista również została przekazana. Już jest zaakceptowana przez panią minister klimatu. W tej chwili czekamy na zawarcie umów i finansowanie. Dziękuję bardzo.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Zabiorę głos jako pierwsza, następnie zgłosił się pan poseł Żuk. Czy ktoś jeszcze? Tak, pani przewodnicząca Paluch.

Mam kilka pytań do pani minister, być może też do pana prezesa. Pierwsze pytanie dotyczy doprecyzowania pani wypowiedzi dotyczącej programu „Ciepłe mieszkanie". O to również pytaliśmy na poprzednim posiedzeniu Komisji. Chciałabym, aby pani minister doprecyzowała, czy w budynkach wielorodzinnych mieszczą się wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe na terenach popegeerowskich? Mam takie wrażenie, że na ostatnim posiedzeniu Komisji powiedziała pani coś innego, ale proszę, żeby to pani minister doprecyzowała.

Tak samo, odnosząc się do poprzedniego posiedzenia Komisji, kiedy pani powiedziała, że pracujecie państwo na tym, żeby nie tylko węgiel, ale również inne źródła ciepła były dofinansowane – pelet, gaz, olej. Poinformowała nas pani, że pracujecie nad tym państwo. Czy w związku z przyjęciem projektu ustawy przez rząd temat jest zamknięty i nie mamy zabezpieczonych w tej sprawie żadnych środków? To jest taki bieżący temat.

Drugi dotyczy kwestii azbestu. Jak wygląda w ogóle koordynacja regionalna? Mam wiele głosów z Warmii i Mazur – pewnie posłowie powiedzą o swoich doświadczeniach – mówiących o tym, że są problemy, że nie ma programów dotyczących usuwania azbestu na obszarach wiejskich. Chciałabym panią zapytać o koordynację, dlatego że już widzę, iż prawie 90% środków jest wydatkowanych z tych 100 mln zł.

Pytanie do pana ministra, pana prezesa Narodowego Funduszu. Chodzi mi o „Program inwestycji strategicznych" realizowanych przez rząd. Mogę powiedzieć, że bardzo często mam takie odczucie, iż one są wybierane w sposób niespójny, nieodnoszący się do najważniejszych potrzeb. Mam pytanie, czy państwo również uczestniczycie, jako eks-

perci mający ogromną wiedzę na temat wodno-ściekowej, w wyborze takich projektów w ramach „Programu inwestycji strategicznych”?

Ostatnie pytanie dotyczy programu retencji wodnej. Czy są skierowane jakieś dedykowane środki dla gmin? Czy państwo mają je w tej chwili, czy państwo planujecie? Problem jest poważny i będzie narastał. W związku z tym, do kogo będziecie państwo w przyszłości kierować te środki? Jak szerokim wsparciem chcecie państwo objąć beneficjentów tego programu? To są moje pytania. Bardzo proszę, pan poseł Żuk.

**Poseł Stanisław Żuk (Kukiz15):**

Szanowna pani minister, tak się składa, że pisałem interpelację do pani minister. Uzyskałem odpowiedź. W części to jest informacja ogólnie znana, że jest polityka energetyczna państwa, że do 2030 r. mamy ambitne plany wymiany pieców węglowych w miastach, do 2040 r. na wsiach.

Ale w tej interpelacji jeden temat, który już poruszałem na posiedzeniu Komisji, nie został w ogóle przez państwa zauważony. Nie udzielono żadnej odpowiedzi. Mianowicie, jaki państwo macie plan dla substancji mieszkaniowych – bo te dwa programy (zachodniopomorskie i dolnośląskie) to bardzo dobry sygnał, że idziecie w kierunku budynków wielorodzinnych – w miejscowościach, gdzie nie ma gazu, gdzie alternatywy w postaci pomp ciepła też nie można zastosować, bo sieci zasilające te budynki wielorodzinne są na takim poziomie, że nie wytrzymają w żaden sposób zabudowy jakiejkolwiek pompy?

Czy w ogóle macie jakiś plan? Ja oczywiście wnioskowałem, ale widzę, że w tej interpelacji padła jednoznaczna odpowiedź, że nie ma mowy o zamianie pieca węglowego na węglowy, nawet najlepszej klasy. W związku z tym ewidentnie widać, że nie mamy planu na te substancje mieszkaniowe. Ewidentnie nasuwa się jednoznaczny wniosek, że pozostajemy przy starych kopciuchach, które po prostu będą sobie dalej funkcjonowały. Wydaje mi się, że to nie jest szczęśliwe rozwiązanie, bo intencją wszystkich nas tu obecnych jest, żeby te kopciuchy przestały funkcjonować. Natomiast piece wyższej klasy (bo czym innym jest źródło ciepła, a czym innym jest to, jaki nośnik jest tam stosowany) są na zupełnie innym poziomie emisyjności. Praktycznie, jeśli chodzi o pyły, to zerowym.

W związku z tym, czy w ogóle zastanawialiście się, co z tą substancją? Akurat ja jestem z Dolnego Śląska. Jest tu dużo poniemieckiej zabudowy, gdzie mieszkają rodziny w mieszkaniach komunalnych, gdzie nie ma gazu, gdzie nie ma szans na zabudowanie pompy ciepła. Oni zostaną pozostawieni sami sobie i ewidentnie dalej będą ogrzewać mieszkania kopciuchami. Czy w ogóle nad tym myśleliście kiedyś? Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca Anna Paluch, bardzo proszę.

**Poseł Anna Paluch (PiS):**

Dziękuję bardzo. Pani minister, wszyscy nasi zacni goście, chciałam po pierwsze podziękować za program dotyczący wsparcia służb ratowniczych. Nie myślę tylko o ochotniczych strażach pożarnych, które z tego korzystają, ale również o ratownikach górskich i ratownikach wodnych, którzy korzystają z tej formy dofinansowania.

Proszę państwa, to jest bardzo trudna służba. Oni przez lata nie mogli poczynić takich starań, żeby mieć właściwy sprzęt, który również im samym zapewnia bezpieczeństwo. Taka rzecz jak remont śmigłowca TOPR, jak zaopatrzenie w sprzęt, jak wsparcie w budowie stanic – to jest ogromnie ważna kwestia i nie można przecenić wagi tego programu. Korzystają z tego wszyscy Polacy, bo wszyscy Polacy jeżdżą w góry odpoczywać. To jest ogromnie ważna rzecz. Jak rozmawiamy z nimi na co dzień, widzimy się z nimi, współpracujemy, oni są bardzo wdzięczni za to i ogromnie się z tego cieszą. To jest służba – wolontariat wymagający wysokich kwalifikacji. Pozyskać ludzi rzeczywiście wykwalifikowanych, dobrze wyćwiczonych, dobrze znających swoje obowiązki i mających odpowiednie umiejętności to jest rzecz niezwykle ważna. Tak że najpierw te podziękowania.

Kwestia kolejna. Funkcjonowały w poprzednich latach takie programy jak wsparcie geotermii i ciepłownictwo powiatowe. Myślę, że w tym kierunku trzeba pójść. W Komisji Infrastruktury zajmuję się tą polityką mieszkaniową i prowadzę ustawy dotyczące

budownictwa wielomieszkaniowego. Rozmawiam, spotykam się np. z przedstawicielami TBS, SIM. Oni wyrażają wolę i prośbę o wsparcie takich działań. Nie muszę tłumaczyć, ale uzyskujemy tam efekt skali, jeżeli załatwimy sprawy budynków wielomieszkaniowych. To jest bardzo ważna rzecz.

W takich niewielkich miastach (30–50 tysięcy mieszkańców) ludzie zarabiają umiarkowanie. Wspólnot nie stać tam na to, żeby własnym sumptem wykonać te działania, a to jest oczywista oszczędność energii. Zatem, po pierwsze, większe wsparcie na ociepłownienie, na termomodernizację tych budynków, ale też taki program jak „Ciepłownictwo powiatowe", czyli wsparcie lokalnych inicjatyw, żeby wspólnoty mieszkaniowe czy TBS-y miały szansę w takich kilku, kilkunastu mieszkaniowych budynkach. To nie jest zjawisko występujące tylko, o czym mówił mój poprzednik, na Dolnym Śląsku. Ten problem występuje w bardzo wielu dawnych i obecnych miastach powiatowych. Trzeba po prostu myśleć o dopływie finansów na tego typu działania. Dziękuję bardzo.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo dziękuję. Nie słyszę więcej pytań. O, jeszcze pan poseł Przemysław Koperski. Bardzo proszę.

**Poseł Przemysław Koperski (Lewica):**

Pani minister była uprzejma powiedzieć również o programach pilotażowych części pierwszej, dotyczących województwa zachodniopomorskiego. Mnie interesuje, gdyby pani była uprzejma powiedzieć o tym, jak zakończył się program pilotażowy, który państwo realizowaliście na południu Polski, w województwie śląskim, a konkretnie w Pszczynie? I drugi program, który obejmował swoim obszarem gminę Wilkowice na terenie powiatu bielskiego, obok Bielsko-Białej, i jeszcze jedną gminę w Małopolsce – nie pamiętam teraz, ale wiem, że to było realizowane w dwóch miejscowościach. Pani poseł podpowiada, że w Skawinie. Gdyby państwo byli uprzejmi powiedzieć: jakie sukcesy, jakie porażki były połączone z realizacją tych dwóch programów pilotażowych?

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dziękuję. Pani poseł Daria Gosek-Popiołek

**Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):**

Dziękuję bardzo. Mam pytanie, ale przez to, że się spóźniłam, chciałabym się najpierw upewnić. Jak rozumiem, omawiamy całość tych programów, czy dzielimy je?

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Wszystkie.

**Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):**

To ja mam pytanie dotyczące programów dofinansowania usuwania barszczu Sosnowskiego dlatego, że u nas, w Małopolsce., mamy z tym dosyć duży kłopot. O ile oczywiście gminy działają bardzo sprawnie, to napotykają na przeszkodę w postaci braku reakcji właścicieli prywatnych gruntów, którzy nie reagują na wezwania gmin, nie chcą korzystać z dotacji, właściwie nie ma z nimi kontaktu. Moje pytanie jest takie, czy państwo diagnozują jakoś ten problem? Czy zamierzacie być może podejmować tego typu działania? Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dziękuję bardzo. Proszę, pani minister, pan prezes. Bardzo proszę.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Dziękuję bardzo. Zacznę może od barszczy. Tak, to jest duże wyzwanie, zwłaszcza że jest to gatunek bardzo trudny do zwalczania. Borykają się z tym bardzo często samorządy, zgłaszają również, że próbują je zwalczać różnego rodzaju metodami. Jak mówiłam, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska kończy program. Weryfikowała różnego rodzaju sposoby i metody zwalczania. Mam nadzieję, że to będzie jedno z narzędzi, z których samorządy będą mogły korzystać.

Natomiast, jeśli chodzi o te grunty czy właścicieli, którzy niekoniecznie sami chcieliby podejmować działanie zwalczania inwazyjnych gatunków obcych, to mamy to zaadre-

sowane w ustawie o gatunkach obcych. Tam są wskazane konkretne ścieżki, również w przypadku, kiedy nie znamy właściciela działki, a jest tam gatunek obcy, który może zagrażać zdrowiu czy życiu człowieka. Jest ustawowe rozwiązanie, narzędzie, z którego samorządy mogą korzystać, niejako zastępczo, wykonując to za właściciela lub nieokreśloną osobę, jeśli mamy trudność z określeniem właściciela.

Gdyby były jakieś szczegóły co do samej ustawy, to…

**Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):**

Nie, ustawę znam, tylko gminy się do mnie zgłosiły. Wobec tego jeszcze raz podkreślę, odeślę je do ustawy i przypomnę, że mają narzędzia. Dziękuję bardzo.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Dziękuję bardzo. Jeśli chodzi o kwestię związaną z „Ciepłym mieszkaniem", bo to się właściwie pojawiało, to są tematy związane z budownictwem wielorodzinnym. Program priorytetowy, który dzisiaj ruszył, jest dedykowany właścicielom lokalu mieszkalnego w budynkach wielorodzinnych, więc nie wspólnotom i nie spółdzielniom. To jest jeden z takich wniosków, który wyciągnęliśmy właśnie z tego pilotażu w województwie zachodniopomorskim. Oczywiście jesteśmy otwarci na to, żeby weryfikować, w jaki sposób działanie obecnego programu będzie przyjmowane. Często było tak, że we wspólnotach wystarczyło, że jeden właściciel nie wyrażał zgody i zdarzało się, że cała wspólnota była zablokowana.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Czyli jeżeli 100% mieszkańców danej wspólnoty czy spółdzielni wyrazi wolę, mogą aplikować indywidualnie do państwa?

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Dzisiaj właśnie indywidualnie. Nie ma potrzeby, żeby wszyscy chcieli dokonać zmiany.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

No tak, ale jest taka możliwość, czyli teoretycznie…Może gdyby pani to doprecyzowała, bo to jest bardzo istotne, szczególnie na terenach popegeerowskich. Jeżeli wszyscy użytkownicy/ właściciele lokali mieszkalnych wyrażają zgodę, to muszą złożyć, jeżeli jest 20 użytkowników/właścicieli, 20 wniosków, czy wystarczy jeden wniosek wspólnoty, jeżeli wszyscy się zgadzają?

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Co do szczegółów przekażę głos panu prezesowi czy współpracownikom Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Natomiast nie wymagamy zgody wszystkich właścicieli mających mieszkania w danym budynku wielorodzinnym…

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Rozumie pani problem? Na przykład jest jeden system grzewczy, tak?

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Nie ma możliwości, żeby wspólnota złożyła wniosek. To jest wyłączone z tego programu.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

To jest bardzo istotne. Jeżeli jest jeden system ciepła, to nie ma takiej możliwości, tak? Każdy musi mieć swój oddzielny system, tak?

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Przekażę głos, bardzo proszę.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo proszę.

**Główny specjalista w Departamencie Czystego Powietrza Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Daniel Markiewicz:**

Dzień dobry. Szanowni państwo to jest…

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Proszę się przedstawić.

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

Przepraszam. Daniel Markiewicz, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Generalnie na ten moment w programie „Ciepłe mieszkanie" jest możliwość złożenia wniosku tylko przez beneficjentów, indywidualnie. Natomiast docelowo planujemy, aby w tym programie była również możliwość złożenia wniosku przez wspólnoty. Jeśli chodzi o wspólnoty mieszkaniowe i złożenie wniosku przez wspólnotę, będzie to dalszą częścią realizacji tego programu. Myślimy, że nawet osoby, które korzystały wcześniej z programu „Ciepłe mieszkanie", i były to osoby indywidualne, ale należące do tej wspólnoty… Wspólnota będzie mogła wystąpić z tym wnioskiem, ale w momencie, kiedy zgłosi się więcej niż 50% pozostałych mieszkańców. Czyli taki chcemy przyjąć warunek. To nie będzie wtedy wykluczać osób, które już skorzystały, tylko będzie obejmować wszystkie pozostałe osoby, które jeszcze należą do danej wspólnoty w danym budynku. Będą one mogły złożyć wniosek. Ale to jest coś, co jest w dalszej części tego programu planowane na przyszłość.

Na ten moment wniosek może złożyć beneficjent tzw. końcowy do beneficjenta, jakim będzie gmina. Gmina, która zna najlepiej sytuację tego budynku, sytuację mieszkańców, będzie mogła wystąpić o środki do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Rozumiem. Powiem szczerze, że trochę szkoda, że wykluczacie państwo wspólnoty i spółdzielnie, bo być może szybciej załatwiono by problem tam, gdzie jest taka możliwość. Ale rozumiem, że program jest już ustalony. Bardzo proszę panią minister o odpowiedzi na dalsze pytania.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Jeżeli chodzi o spółdzielnie, to w programie FEnIKS, który w najbliższym czasie będzie realizowany, czy właśnie w KPO, jeśli dobrze kojarzę, również te kwestie są zaadresowane. W związku z tym nie chcemy tworzyć podobnych działań już na tym etapie. Natomiast, jak mówiłam wcześniej, będziemy obserwowali, o jakiej skali problemu mówimy. Bo rozumiem to pytanie pani poseł w kontekście: co z tymi budynkami, gdzie jest jedno źródło ciepła, a nie kilkanaście? W tym momencie…

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

One są wyłączone.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

W tym momencie z naszego programu tak, natomiast jest ulga termomodernizacyjna, z której można korzystać, jeśli chodzi o działania związane z poprawą swojej nieruchomości. Kilka kwestii jest, ale my też będziemy to weryfikować. W przyszłym tygodniu mam posiedzenie zespołu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego ze związkami samorządowymi. Traktuję je jako właśnie taką dyskusję, nie tylko z tym, co my mamy do zaoferowania, ale raczej, jakie problemy lokalne widzą samorządowcy. Mam nadzieję, że jeśli pojawią się takie sygnały, że jest ktoś niezaopiekowany, to będziemy się starali na to również znaleźć odpowiedź.

Pytanie o Polski Ład było do pana prezesa. Natomiast odpowiem w związku z tym, że to jest trochę takie polityczne pytanie, bo to jest program rządowy, a nie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Pytano, czy Narodowy Fundusz Środowiska bierze udział w pracach związanych z podziałem środków czy podejmowaniem decyzji? Nie, nie bierze udziału. Tam jest komisja, której przewodniczy minister Paweł Szefernaker. Czyli wstępna ocena wniosków, taka formalna, jest na poziomie Banku Gospodarstwa Krajowego. Później to trafia do komisji.

Oczywiście wielokrotnie, również jako posłowie, spotykając się z samorządami, zwracamy uwagę na to, żeby w pierwszej kolejności samorządy składały wnioski na gospodarkę wodno-kanalizacyjną, na kwestie związane z dostępem do wody, bo zdarza się, niestety, że są takie miejsca, gdzie woda jest dowożona beczkowozami i w większości samorządy w ten sposób odpowiadają. Mam przykład ze swojego powiatu drawskiego. W drugiej edycji gmina Drawsko Pomorskie otrzymała wsparcie, właśnie wskazując,

że to jest niezwykle trudny i nierozwiązywalny temat. Tak naprawdę, gdyby nie te środki, nie byliby w stanie z żadnych innych źródeł tego problemu rozwiązać.

Program „Moja woda" to jest temat, który przekażę z prośbą o odpowiedź do pana prezesa. Podobnie kwestia skutków pilotażu, jeśli chodzi o Pszczynę.

Było również pytanie o azbest. Zwracam uwagę, że nasz program Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska to program związany wprost z usuwaniem azbestu, czyli nasze środki są właśnie na to przekazywane. Natomiast odrębną kwestią jest działanie prowadzone przez ministra rozwoju i technologii. Tam jest program oczyszczania kraju z azbestu do 2032 r., więc koordynacja jest w rękach ministra rozwoju. Nie wiem, czy jest obecny przedstawiciel, bo również pisał pismo do pani przewodniczącej. Zatem, jeśli chodzi o tę kwestię, to jest w rękach innego resortu.

„Moja woda" – również będę prosiła o odniesienie się pana prezesa.

Pan poseł Żuk dopytywał o kwestie związane z trudnością, jeśli nie ma jakiegoś systemu w danej gminie – tutaj też przekażę głos Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska.

Pytanie pani przewodniczącej dotyczące zabezpieczenia Polaków na najbliższy sezon, jeśli chodzi o węgiel. Tak, jest projekt ustawy. Dzisiaj za chwilę jest drugie czytanie w Sejmie. Natomiast, jeśli chodzi o te pozostałe kwestie, to nie znaczy, że my już o tym nie rozmawiamy i temat jest zamknięty. To jest cały czas w dyskusji. Również na ostatnim posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego była wystosowana petycja ze strony samorządowców, aby pochylić się nad tymi problemami.

Trudno mi dzisiaj wskazać, jakie będą decyzje, jakie będą rozwiązania, natomiast pracuje zespół do spraw zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i te kwestie również tam są omawiane. Decyzje będą podejmowane w porozumieniu z kancelarią premiera. Proszę o głos pana prezesa.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo proszę, panie prezesie.

**Zastępca prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sławomir Mazurek:**

Dzień dobry państwu. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie i panowie posłowie, pani minister, panie ministrze, szanowni państwo, jeżeli chodzi o pytanie, które tak naprawdę dotyczy adaptacji do zmian klimatu, czyli kwestii związanych z zabezpieczeniem środowisk zurbanizowanych w zakresie wody, w zakresie adaptacji do ekstremalnych zjawisk pogodowych, to oczywiście te działania, o które pani przewodnicząca pytała, będziemy kontynuować.

Na program „Moja woda" należy spojrzeć komplementarnie, właśnie od tych innych działań, które były realizowane z POIiŚ czy będą realizowane z programu FEnIKS. Żeby te środki dobrze wydatkować i żeby szukać synergii pomiędzy innymi działaniami samorządów, organizacji pozarządowych, które na danym terenie działają, przypomnę, że powstały miejskie plany adaptacji. To jest narzędzie, które daje podstawy merytoryczne do prac w zakresie likwidacji i przeciwdziałania takim patologicznym zjawiskom betonowania przestrzeni miejskiej i powstawania „wysp ciepła", które oczywiście potem powodują pogorszenia jakości życia mieszkańców w miastach. Na pewno będziemy chcieli, żeby te działania na rzecz mieszkańców, które będą poprawiać jakość życia, kontynuować i finansować.

Jeśli chodzi o środki, które przewidujemy, jeśli chodzi o FEnIKS, to możemy oczywiście szacować, ale prawdopodobny budżet to jest 560 mln euro. Jeśli chodzi o wspieranie przystosowania się do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi, z tymi ekstremalnymi zjawiskami, ale też budowanie odporności i podejścia ekosystemowego, także w zakresie wspierania dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, czyli działanie 1.3, to tutaj też ten prawdopodobny budżet to będzie ok. 900 mln euro. Kompleksowe działania w zakresie działań dotyczących czy ujętych KPOŚK też będziemy wspierać. Będą w to zaangażowane jednostki samorządu terytorialnego. Współpracujemy też z Wodami Polskimi, żeby te działania były prowadzone w sposób spójny.

Jeśli państwo zajrzeliście do informacji przekazanej przez Ministerstwo Rolnictwa, to wiecie, że także na terenach niezurbanizowanych takie działania z PROW-u, żeby wspierać tworzenie zadrzewień śródpolnych, czy dotyczące tego, aby woda jak najdłużej pozostawała w przestrzeni, żeby nie uciekała – będą finansowane, będą podejmowane. Program „Moja woda" jest komplementarny na poziomie indywidualnym i spełnia swoją rolę. Ma również bardzo ważny aspekt edukacyjny, żeby na te kwestie zwracać uwagę nie tylko w sytuacji, kiedy mamy ekstremalne zjawiska pogodowe, ale żeby one mogły funkcjonować i zapewniać dobre warunki na terenach, na których są obywatele, gdzie mogą tę wodę zagospodarowywać. Nie tylko przez magazynowanie wody, ale zatrzymywanie przez takie rozwiązania, jak np. ogrody deszczowe. Takie rozwiązania na poziomie samorządów też są realizowane.

To, jeśli chodzi o programy związane z adaptacją, związane tak naprawdę konkretnie z programem „Moja woda". My ten program analizujemy. Cały czas trwa rozliczanie tego programu. O dalszych krokach będziemy na pewno ministerstwo i Wysoką Komisję informować. Teraz proszę o zabranie głosu pana wicedyrektora Departamentu Klienta Indywidualnego w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska, żeby przedstawił wyniki naszych pilotaży, który między innymi odbył się w Pszczynie poza województwem zachodniopomorskim.

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

Daniel Markiewicz, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Szanowni państwo, jeśli chodzi o pilotaż, to w zasadzie odbyły się trzy pilotaże. Jeden pilotaż był w województwie zachodniopomorskim, drugi w województwie dolnośląskim, trzeci pilotaż obejmował gminę Pszczyna. Pytanie padło o pilotaż, który odbywał się w województwie dolnośląskim… W Śląskim nie było pilotażu dla budynków wielorodzinnych.

Aha, Pszczyna. Jeżeli mówimy o Pszczynie, to tak, był realizowany. Jeśli chodzi o Pszczynę, to już podaję: budżet tego programu wynosił 6,07 mln zł, a program został zakończony 31 stycznia tego roku. Wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 452 962 zł. Złożono 29 wniosków o dofinansowanie i wypłacona kwota dofinansowaniam dla pierwszej i drugiej części do 1 czerwca tego roku wyniosła 59 393 zł, co oznacza, że cały czas trwają jeszcze realizacje prac na terenie gminy. Sukcesywnie spływają wnioski o płatność do wojewódzkiego funduszu. Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo dziękuję. Pani poseł Daria Gosek-Popiołek chciała zabrać głos. Pan Maciej Górski również. Pan poseł pytał o kwestie zamiany i dofinansowania pieców, rozumiem, że węglowych.

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

Już udzielam odpowiedzi.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Mikrofon, panie pośle.

**Poseł Stanisław Żuk (Kukiz15):**

Na „mój" temat nie padło słowo odpowiedzi.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Tak, pamiętamy to pytanie. Oczywiście nie padła odpowiedź. Poprosimy panią minister o odpowiedź, natomiast w tej chwili pani poseł Daria Gosek-Popiołek i pan poseł Maciej Górski.

**Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):**

Chciałabym dopytać o ten kontekst miejskich planów adaptacji do zmian klimatu. Rzeczywiście dzięki programowi ministerialnemu wiele miast takie plany przyjęło. Natomiast problem polega na tym, że te plany nie mają wpływu na polityki prowadzone przez miasta. W wielu miastach one niestety są dokumentami na papierze.

W tym kontekście chciałabym zapytać o projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia klimatycznego wymiaru polityki miejskiej, bo taki projekt został

złożony. Chciałam dopytać się, czy już mamy jakąś perspektywę czasu obradowania nad tym projektem i jego przyjęcia? On rzeczywiście daje też pewne narzędzia do tworzenia takich planów strategicznych, do uwzględniania ich w dokumentach planistycznych i dla województw, i dla miast. Wydaje się, że w dobie jednak kryzysu klimatycznego, problemów z suszą potrzebujemy pewnych narzędzi, żeby móc wybiegać w przyszłość i wspierać samorządy, wspierać województwa w takim mocniejszym przygotowywaniu się do zmian klimatu. Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Bardzo proszę, pan poseł Górski.

**Poseł Maciej Górski (PiS):**

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowna pani minister, mam pytanie – czy ministerstwo ma zdiagnozowane, ile wspólnot mieszkaniowych jest objętych ustawami antysmogowymi uchwalanymi przez samorządy? Na poprzednim posiedzeniu Komisji, jak rozmawialiśmy o temacie czystego powietrza, padło takie stwierdzenie, że BGK prowadzi dla tych podmiotów specjalny program termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła. Natomiast z praktyki, z rozmów z prezesami spółdzielni wiem, że finansowanie jest największym problemem. Bez dużej dopłaty środków zewnętrznych, typu właśnie dopłata państwa, spółdzielnie nie są w stanie udźwignąć tego programu, ciężaru tej inwestycji. Zwłaszcza że budynki w większości są naprawdę w bardzo złym stanie, a lokatorzy też nie są najzamożniejszą grupą. Mam pytanie, co z tymi wspólnotami, które za chwilę będą łamały prawo, a nie stać ich na wymianę tego źródła? Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani minister. Proszę może zacząć od odpowiedzi na pytanie pana posła Żuka, bo on pytał o to również na poprzednim posiedzeniu Komisji.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Przekazuję głos panu dyrektorowi.

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

Bardzo dziękuję. Jeśli chodzi o odpowiedź na to pytanie, to w programie „Ciepłe mieszkanie" mamy możliwość uzyskania dotacji nie tylko na pompy ciepła, które są teraz bardzo popularne, ale również na podłączenie się budynku do sieci ciepłowniczej, jak i możliwość zakupienia kotła na pelet drzewny o podwyższonym standardzie. Mamy więc możliwość pójścia w kierunku biomasy, ale również podłączenia się, zakupu ogrzewania elektrycznego, czyli źródła ciepła elektrycznego, które może być zastosowane w budynku. Mamy także możliwość likwidacji kopciucha i podłączenia się do efektywnego źródła ciepła, które już znajduje się w danym budynku. Bo są takie przypadki, że takie źródła są. Natomiast w sytuacji, kiedy nie ma, to jest możliwość zakupu tego typu źródeł ciepła, które wymieniłem. Dziękuję bardzo.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Czyli, nie wymieniając pieca, rozumiem, że nie ma takiej możliwości?

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

W tym momencie warunkiem w programie jest wymiana źródła ciepła, aby można było skorzystać na zakup nowego. Czyli likwidując kopciuch na paliwa stałe, kupujemy jedno z nowych źródeł ciepła, które wymieniłem. I jeszcze mamy możliwość uzyskania dodatkowych środków na termomodernizację, na wymianę okien, drzwi.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Panie dyrektorze, proste pytanie. Rozumiem – niezależnie od tego, czy się zgadzam, czy się nie zgadzam – że nie ma możliwości, żeby zakupić piec V generacji, o którym mówił pan poseł Żuk?

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

Jest taka możliwość.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

To proszę to rozwinąć.

**Poseł Stanisław Żuk (Kukiz15):**

Nie ma. Nie ma nic.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Mikrofon, panie pośle, mikrofon.

**Główny specjalista w departamencie NFOŚiGW Daniel Markiewicz:**

Ja wspomniałem, że jednym ze źródeł ciepła, które może być zakupione w ramach „Ciepłego mieszkania" jest kocioł na pelet o podwyższonym standardzie. Jest to źródło ciepła jak najbardziej na paliwo stałe, więc jest możliwość.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Czy pan poseł chce dopytać? Nie, wszystko rozumiemy. Bardzo proszę, pani minister.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Jeśli pan poseł ma jakąś propozycję i uznaje, że praca ekspertów z Narodowego Funduszu jest niewystarczająca, to my naprawdę skorzystamy. Ja jestem otwarta na to. Jeśli ma pan propozycję, jak rozwiązać te kwestie, bo rozumiem, że ten kocioł na pelet i propozycja ogrzewania elektrycznego z jakiś względów jest nieakceptowalna, to oczywiście możemy rozmawiać. Jaka jest inna propozycja? Co jeszcze mamy dostępnego, a my tego nie zauważyliśmy? Ja jestem otwarta, rozmawiajmy.

**Poseł Stanisław Żuk (Kukiz15):**

Po pierwsze, jeśli pani minister zadaje mi pytanie, to odpowiadam, że w odpowiedzi na interpelację państwo nie napisaliście w ogóle tego, co pan dyrektor powiedział.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Program ruszył dzisiaj.

**Poseł Stanisław Żuk (Kukiz15):**

Nie poruszyliście tematu o pelecie i elektryce. Jeśli chodzi o ogrzewanie elektryczne, to też musi spełnić określone warunki, jeśli chodzi o wytrzymałość instalacji zasilającej taki budynek, nie zawsze to się sprawdzi. Wychodziłem z założenia, bo z doświadczenia to widzę po sąsiedzku, że kocioł klasy V naprawdę spełnia wiele wymogów środowiskowych.

Natomiast wiem, napisaliście to państwo, że Unia zakazała. W związku z tym wy od tego tematu odstępujecie, czyli nie ma czegoś takiego jak wymiana kopciucha na kocioł klasy V. Taka odpowiedź padła. Podpieraliście się państwo przepisami unijnymi. Ja to przyjąłem jako taką informację, że tylko klasy V na ekogroszek (wiadomo, o co chodzi), a nie na pelet. Tak że pelet jest dla mnie nowym tematem, który pan dyrektor wymienił.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Proszę o kontynuowanie, pani minister.

**Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:**

Bardzo dziękuję. Mam wrażenie, że doszliśmy do tego samego punktu właściwie. Nie wchodząc w to, bo nadzór nad departamentem i kwestiami związanymi z tymi programami mam od początku maja, trudno mi się odnosić, czy decyzje wcześniej podejmowane były właściwe.

Natomiast warto zwrócić uwagę, że jeszcze do stycznia tego roku możliwość wymiany na ten kocioł była. Od 2018 r. można było jeszcze tego dokonać i trochę żal, że nie wszyscy zdążyli czy nie każdy może chciał, nie wiem. Nie jest też tak, że z dnia na dzień, nagle ta możliwość zniknęła.

Adaptacja – tu jest ważny temat, jeśli chodzi o miasta i politykę, o którą pytała pani poseł Gosek-Popiołek. Tak, absolutnie zgadzam się, plany adaptacji to są bardzo ważne narzędzia, choć nie zgadzam się, że samorządy z nich nie korzystają. Jesteśmy w stałym kontakcie z samorządami, które tworzyły takie dokumenty. Wiemy, jak to wygląda. Ale jednocześnie przygotowaliśmy projekt ustawy, która przekazuje również tworzenie pla-

nów do miast mniejszych, czyli takich, które mają powyżej 20 tys. mieszkańców. Jednocześnie w tym projekcie zakładamy konieczność informowania czy przekazywania informacji do Instytutu Ochrony Środowiska. Dzięki temu będziemy mieli nadzór nad tym, jak są tworzone te plany, jakie są tam zapisy, ale też jak są realizowane. Środki, które mają trafić w ramach również tych działań, są albo z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, albo jeszcze z programów „Infrastruktura i środowisko”, a także FEnIKS.

Co do szczegółów tego projektu, on jest dzisiaj na etapie konsultacji międzyresortowych. Mam nadzieję, że po wakacjach sejmowych będziemy już mieli posiedzenie Rady Ministrów, która przyjmie ten projekt i jeszcze w tym roku zostanie on skierowany do prac sejmowych. Mam nadzieję, że wtedy będziemy mogli toczyć na tym posiedzeniu Komisji ewentualne dyskusje nad rozwiązaniami tam zaproponowanymi. Bardzo dziękuję. Nie wiem, czy coś pominęłam?

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Nie wydaje mi się. Mam jeszcze ostatnie pytanie, korzystając z tego, że jest z nami pan prezes. Czy państwo planujecie, w związku jednak z problemem energetycznym nadchodzącym dużymi krokami, w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska zwiększenie puli i kwoty dofinansowania w ramach programu „Mój prąd”? Czy państwo wykonacie taki dodatkowy ruch, aby zachęcić beneficjentów do korzystania w sposób bardziej powszechny z tych środków?

**Zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW Sławomir Mazurek:**

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pani minister, szanowni państwo, jeśli chodzi o sytuację na rynku, będziemy analizować i tak naprawdę cały czas analizujemy to, co się dzieje. Jeżeli chodzi o „Mój prąd” to te środki są wystarczające. Jeżeli mamy osoby, które są zainteresowane wymianą instalacji, to zgłaszają się do nas. Wielu dostawców energii elektrycznej oferuje montaż paneli fotowoltaicznych. Są różne możliwości finansowania odnawialnych źródeł energii. Nie są to tylko dotacje, ale też są inne środki pożyczkowe czy możliwość finansowania instalacji w takim modelu ESCO. Są różne możliwości.

Chcemy być instytucją, która działa w sposób odpowiadający na potrzeby kierowane do nas przez nadzorującego ministra. Na pewno, jeśli będzie takie zapotrzebowanie, jeśli ono się pojawi w wyraźny sposób, będziemy interweniować. W pierwszym rzędzie staramy się odpowiadać na potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, także poprzez takie programy masowe. Przez wiele lat tak naprawdę fundusze wojewódzkie czy Fundusz Narodowy wspierały programy do takiego segmentu klienta korporacyjnego, czyli bardziej do samorządów…

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

To były programy parasolowe.

**Zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW Sławomir Mazurek:**

Tak. Dzisiaj podjęliśmy duże wyzwanie w zakresie takiego dość wymagającego klienta indywidualnego. Udało nam się w ostatnim czasie też zrealizować. Do Polaków dotarły pieniądze, na które oczekiwali w ramach programu „Mój prąd”. Złożono ponad 140 tys. wniosków. Przez ostatnie dwa miesiące udało nam się te pieniądze przekazać do naszych beneficjentów, do naszych klientów.

Myślę, że takie programy też mają swoją ważną rolę do spełnienia. Oczywiście kluczowe dzisiaj tak naprawdę jest zapewnienie bezpieczeństwa i jakości powietrza, bo mimo wszystko jest to istotne i należy to brać pod uwagę. Stąd program, który dzisiaj jest uruchomiony, a także programy, które mają na celu wsparcie Polaków w zakresie środków, szczególnie tych Polaków, którzy tych środków nie mają. System prefinansowania, który jest dedykowany inwestorom, którzy potem przekazują wykonawcom, też jest takim wsparciem w tym procesie, a jednocześnie postawieniem na energię, o której się często mówi, że jest najlepsza, ale niewykorzystana. Czyli w naszych działaniach komunikacyjnych bardzo mocno będziemy wspierać działania nie tylko w zakresie promowania wymiany źródła ciepła, ale właśnie termomodernizacji i takiego zarządzania, o którym mówi Komisja Europejska w zakresie racjonalnego użytkowania energii.

**Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):**

Pytanie nie dotyczyło krytyki, tylko jednak uważam, że wielkim wyzwaniem jest doprowadzenie i wygenerowanie takiej sytuacji, że korzystanie z tego typu środków będzie po prostu powszechne. Uważam, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma również rolę nie tylko „obróbki” wniosków i dofinansowania, ale również stworzenia pewnego klimatu do tego, aby było jak najwięcej beneficjentów, aby tego typu rozwiązania były po prostu powszechne.

Dziękuję bardzo pani minister, panu prezesowi. Dziękuję bardzo paniom i panom posłom. Zamykam posiedzenie Komisji.